

Faust
fotó: Nagy Zágón

„Először szeretnék eleget tudni...”

INTERJÚ BÍRÓ BENCÉVEL

Bíró Bence 2015-ben végzett színházi dramaturg szakon. Dolgozott klasszikus drámákon, és írt előadásszövegeket színészi improvizációk alapján. Állandó alkotótársa kortársainak és rendszeres közreműködő Schilling Árpád nemzetközi projektjeiben. Amikor találkozunk, nagyjából másfél napot tölt itthon egy Temesvár–Arad–Zombor koprodukcióból hazautazva.

szerző: Papp Tímea

Annyira nem vagy régen a pályán, hogy ne kezdjük az elejétől, onnan, miért épp a dramaturg szakra felvételiztél.

Színházzal akartam foglalkozni. 2006-ban láttam a Katonában Ascher Tamás *Ivanovját*, azon kattantam be. Ültem a 11. sorban, és úgy lett vége a felvonásnak, hogy Fekete Ernő csókolózott Jordán Adéllal, Tóth Ildi berohant, elcsúszott – azóta se tudom, hogy véletlenül vagy direkt –, Ernő pedig csak annyit mondott, „Szása”, és lezuhant a függöny. Akkor történt velem valami, a szünetben, mint akit fejbe vertek, kóvályogtam

a színházban, a második felvonásra nem is emlékeztem. Utána elmentem ruhatárosnak, és láttam még vagy hússzor az előadást.

Ez egy kimondottan klasszikus produkció, holott már az egyetem alatt a nagyon más irányból közelítő Rimini Protokoll-nál és Schilling Árpádnál voltál gyakornok. Ez a párhuzamosság azóta is jellemez, de mégis: melyik inkább a te színházad?

Szívesen csinálom mindkettőt, de sokkal jobban szeretem a valóságközeli színházat, amikor egy színész nem az átlényegü-

lésével, a színészi eszközeivel brilirozik, hanem bele tudja tenni a szerepbe a saját személyiségét vagy gondolatait, a saját valóját. A Rimini Protokollnál civilek vannak a színpadon, Schilling Árpádnál pedig – kivéve, amikor a *Faustot* rendezi – a színészi improvizációkból születnek az előadászsövegek, így önzonosabb egy játszott karakter. Ha mindez letisztult esztétikával párosul, akkor az az én színházam.

Klasszikus szövegen keresztül ez nem működhet?

Csak ha nagyon átdolgozzák. Sokszor azt érzem a klasszikus színházban – még a saját előadásaimnál is –, hogy túl sok benne a megírtság, a műviség, a színjáték, és ezért háttérbe szorulnak az emberi aspektusok. A nemrég Budapesten vendégszerepelt nagyszabású *Faust* kapcsán

is ez a legnagyobb dilemmám, mert valahol ellentmondásosnak érzem: Ofelia Popii Mephistophelesében látok egy nagyon furcsa, földöntúli, meszeszerű karaktert, és mégis látom mögötte az örült színésznőt, aki bármire képes. De csak azért megcsinálni egy drámát, mert abban van egy jó szerep vagy egy jó jelenet, nem tartom elegendő indoknak egy színház vagy egy rendező részéről. Természetesen így is létrejöhetnek remek találkozások. Én akkor örülök, ha egy ügghöz keresnek darabot, és nem a darabból erőszakolják ki az ügyet.

Akkor nem unom az előadást, ha azt érzem, hogy nézőként dolgom van vele. Ha feladatot ad.

Schiller vagy Lessing?

A *Haramiákat* a rendezőtől, Kovács D. Dánieltől kaptam, és negyedszerre sikerült végigolvasnom. Nagyon nehéz szöveg. Az *Emilia Galottinál* hallottam, hogy Fehér Balázs Benő tervezi, és én „nyomultam rá”, hogy szeretnék benne lenni, szeretném lefordítani. **Lessing nagyon jó dramaturg volt, a fiatal Schiller szertelensége után üdítően hatott.** Kortársibbnak érzem a rövidebb mondataival és jeleneteivel, a gyorsabb gondolkodásával. Egyszerűen jobban pörög. A probléma, amit felvet, és a felépítés is jobban illik a 21. századhoz. Amikor azt hittem, hogy kitalálok zseniális mondatokat, ott volt Forgách András konzulensként, aki annyit fűzött csak hozzá, hogy az eredeti németben nem az van. Ő pedig igazán mestere annak, hogy a szöveghez hűek maradjunk, de a gondolatisága mai legyen.

Emilia Galotti
fotó: Dömötör Dániel

A sokadik projek- ten dolgoztok együtt Schilling Árpáddal. Őt mivel győzted meg?

Szerintem nem győztem meg, újra és újra neki kell állnom. Olyan nincs, hogy ő meg van győzve. Néha sikerül valami, akkor úgy tűnik, meggyőztem, aztán valami nem jön össze, és előlről kell kezdeni. Van ennek egy érdekes dinamikája. Azt érzem, hogy egyre jobban hozzászokom a tempójához, és megértem a működését. De ezt inkább tőle kellene megkérdezni.

Azt mondtad az előbb, téged a színház érdekelt. Vannak fiatal dramaturgok, Boross Martin, Fekete Ádám, Kelemen Kristóf, akik embereket gyűjtöttek maguk köré, és nem, vagy nem csak dramaturgként működnek, hanem előadásokat hoznak létre szabadcsapatokkal. Benned van ilyen ambíció?

Ők éreztek egy határozott irányt, és volt energiájuk elmenni afelé. Én most épp nagyon hülyének érzem magam. Mindjárt 27 éves vagyok, de még nagyon sokat szeretnék tanulni, például színházelméletből, mert azt érzem, hiányos a tudásom. Ők tudták, mit akarnak, én még nem. Én először szeretnék eleget tudni, de persze az is lehet, hogy az elég, mint olyan, nem létezik.

Ameddig a szem ellát
fotó: Molnár Edvárd

*Ma Magyarországon
csak úgy lehet
társulatot csinálni,
hogy bevállalva
a pénztelenséget,
elkezdiünk valamit
lopott időben
összepakolni.*

Szívesen benne vagyok, vágyom is arra, hogy legyen egy ilyen alkotóközösség, de nem érzem magamban, hogy ezt nekem kellene összerakni vagy irányítani.

Mint egy jó másodtiszt, kapitányi ambíciók nélkül?

Nem kell mindenkinek mindenben jónak lenni. És úgyis tudjuk, hogy valójá-

ban mindig a másodtiszt irányít, a kapitány csak azt mondja, amit másoktól hall. De a viccet félretéve: egyetlen rendezővel sem éreztem magam kényelmetlenül a pozíciómban.

+
**Az alkotói együtt-
működésekről**

Fontos az alkotói szimbiózis, de azt hiszem, időről időre jó másokkal dolgozni. Akár azért, mert valaki alkalmasabb egy anyagra, közelebb áll hozzá az a világ, akár azért, mert egyszerűen kellene az új impulzusok. **Jó esetben éber arra egy rendező vagy egy dramaturg, hogy észreveszi: önismétel, és váltani kell.** Úristen, úgy beszélek, mintha húszéves tapasztalat lenne mögöttem...! De ezt így képzelem.

HAGYOMÁNYOK
HÁZA

Muzsikáló
BUDAPEST

*Variánsatos máradfordulós hangulat
élő cigányzenével!*

VÁROSLIGET CAFÉ | NEW YORK KÁVÉHÁZ | FEKETE HOLLÓ ÉTTEREM | KÁRPÁTIA ÉTTEREM | SZÁZÉVES ÉTTEREM
PANORÁMA TERASZ | MÁRVÁNYMENYASSZONY ÉTTEREM | ROSÉ ÉTTEREM | EVEZŐS SÖRKERT
SZEGED ÉTTEREM | TEPERTŐ MAGYAROS ÉTTEREM | GERBAUD BISTRO

www.hagyomanyokhaza.hu/muzsikalobudapest